

INFORMATIESESSIE

**Project ter ondersteuning van het
multidisciplinair overleg in het kader van een
medisch-farmaceutisch zorgbeleid in ROB en RVT**

9 oktober 2013

1

WIE IS WIE?

❖ Wie is hier aanwezig?

↪ Huisartsen?

↪ CRA's?

↪ Verpleegkundigen?

↪ Apothekers?

↪ Directie?

↪ Rechtstreeks verbonden aan een specifiek ROB/RVT?

↪ Koepelorganisatie / beroepsvereniging?

↪ Ervaring met overleg?

1

VOORSTELLING VAN DE UNIVERSITAIRE ONDERZOEKSEQUIPE

Anne Spinewine

Klinisch apotheker
Professor in Klinische Farmacie (UCL)

Veerle Foulon

Apotheker
Professor in Farmaceutische Zorg (KUL)

Goedele Strauven

Apotheker – PhD-student (KUL)

Pauline Anrys

Ziekenhuisapotheker – PhD-student (UCL)

1

VOORSTELLING VAN DE UNIVERSITAIRE ONDERZOEKSEQUIPE

Benoit Boland
Geriatr (Universitair
Ziekenhuis Saint-Luc)

**Jean-Marie
Degryse**
Huisarts – Professor in
Huisartsgeneeskunde

Olivia Dalleur
Klinische apotheker
(geriatrie) - PhD

Jan De Lepeleire
Huisarts – Professor in
Huisartsgeneeskunde
(KUL)

Anja Declercq
Sociologe en economete

Valérie Lacour
Officina apotheker –
Werkcolleges (UCL)

1

VOORSTELLING VAN DE UNIVERSITAIRE ONDERZOEKSEQUIPE

Jean Macq

Arts – Professor in public health en organisatie van de gezondheidszorg

Thérèse VanDurme

Verpleegkundige –
Onderzoeksmedewerker
(UCL)

Steven Simoens

Professor in Farmaco-
economie (KUL)

Kris Vanhaecht

Verpleegkundige -
Doctor in public health

Niko Speybroek

Professor in
Epidemiologie &
Statistiek

2

DOELSTELLINGEN

❖ Van het project

↳ Efficiënter & rationeler geneesmiddelengebruik in ROB/RVT

KWALITEIT = PRIORITEIT

- Rationeel voorschrijfgedrag
- Beter proces van aflevering & toediening GM

↳ Besparingen: volume & uitgaven

2

DOELSTELLINGEN

❖ Van de universitaire equipe:

Wetenschappelijke input / output

- ↪ Onderzoeksdesign uitwerken
- ↪ Deelnemers trainen/opleiden
- ↪ Analyse van de gegevens
- ↪ Aanbevelingen formuleren & uittesten
- ↪ Procedures & protocollen opstellen
- ↪ Kwaliteitsindicatoren ontwikkelen

3

INHOUD

❖ 3 onderzoeksvragen

- ↪ **Structureel overleg patiëtniveau (= MFO)**
- ↪ **Formularium**
- ↪ **Medicatiemanagement**

4

MFO

❖ Wat is MFO?

- ↳ Medisch Farmaceutisch Overleg
- ↳ Multidisciplinaire aanpak
- ↳ Patiënt = centraal
- ↳ Overleg ivm medicatie: focus op medicatie-gerelateerde problemen
- ↳ Huisarts – CRA – Apotheker – Verpleegkundige
- ↳ Bestaat reeds > 10 jaar in bepaalde landen
(Australië, Verenigde staten,...)

4

MFO

❖ Doelstelling MFO

- ↪ Optimalisatie therapeutische zorg
- ↪ Efficiënter & rationeler medicatiebeleid
- ↪ Veiliger voorschrijfgedrag
- ↪ Betere samenwerking tussen zorgverleners

4

MFO

❖ RIZIV-project: MFO

↪ KB 11 juli 2013

↪ Belgische Staatsblad: 31 juli 2013

↪ Budget voor ondersteuning van 30 projecten
rond multidisciplinair overleg in kader van
MFO in ROB/RVT

↪ Tegemoetkoming

4

MFO

❖ Wat is reeds gekend & beslist?

- ↪ Overleg op patiëtniveau
 - ↪ Overleg tussen arts – apotheker – verpleegkundige
 - ↪ Voorafgaande training
 - ↪ Educatieve ondersteuning
 - ↪ Helpdesk
 - ↪ Verschillende meetpunten (effectiviteit, aanvaarding, impact)
 - ↪ Focusgroepen: opvolging
 - ↪ Inclusie
 - 30 ROB/RVT's
 - *Wellicht* 45 patiënten per ROB/RVT
- **EVENWICHTIGE VERDELING**

4

MFO

❖ Wat moet nog besproken en beslist worden?

- ↪ Exacte methodologie / onderzoeksdesign
- ↪ Controlegroep
- ↪ Prioritaire thema's voor het overleg
- ↪ Werkmateriaal (lijsten, dataformulieren,...)
- ↪ Inhoud training
- ↪ Educatieve ondersteuning

4

MFO

❖ Wat verwachten wij van de deelnemers?

- ↪ **Samenwerking & engagement:** CRA, huisarts, apotheker & verpleegkundige
- ↪ **Bereidheid:** CRA, huisartsen, apotheker & verpleegkundige
- ↪ **Overleg:**
 - verdeling werklast onder de zorgverleners
 - voorbereiding
 - deelname
- ↪ **Doorgeven gegevens**
- ↪ **Deelname focusgroep(en)?**

4

MFO

❖ Wat moeten jullie concreet/praktisch doen?

- ↪ **GEEN** nieuw project uitdenken.
- ↪ Materiaal / concept wordt **samen met ons** uitgewerkt
- ↪ **Inclusie** patiënten
- ↪ Verzamelen **gegevens** (medicatiehistoriek, labo-waardes,...) & doorgeven aan onderzoeksteam
- ↪ **Overleg**
 - *Vorbereiding*: adhv gestandaardiseerde documenten; gegevens uitwisselen met elkaar
 - *Deelname*
 - *Opvolging*

4

MFO

❖ Time Management

↳ Voorbereiding

?

Zal duidelijk worden na pilootstudie

Zal wellicht afnemen in de loop van het project

↳ Overleg

15 – 30 min per patiënt bij opstart

1x/3 maanden per patiënt?

Gemiddeld 1 x per week?

Sessies van 1.5h?

**Nog exact vast
te leggen, maar
flexibiliteit voor
de projecten!**

4

MFO

❖ Wat bieden wij jullie aan?

- ↪ Deelname uniek project over gans België
- ↪ Profilering zorgverleners
- ↪ Samenwerking tussen zorgverleners
- ↪ Optimalisatie geneesmiddelengebruik bij jullie patiënten
- ↪ Leermoment (↑ kennis + competenties) & zelfreflectie
- ↪ Output

5

FORMULARIUM

❖ Onderzoeksvragen:

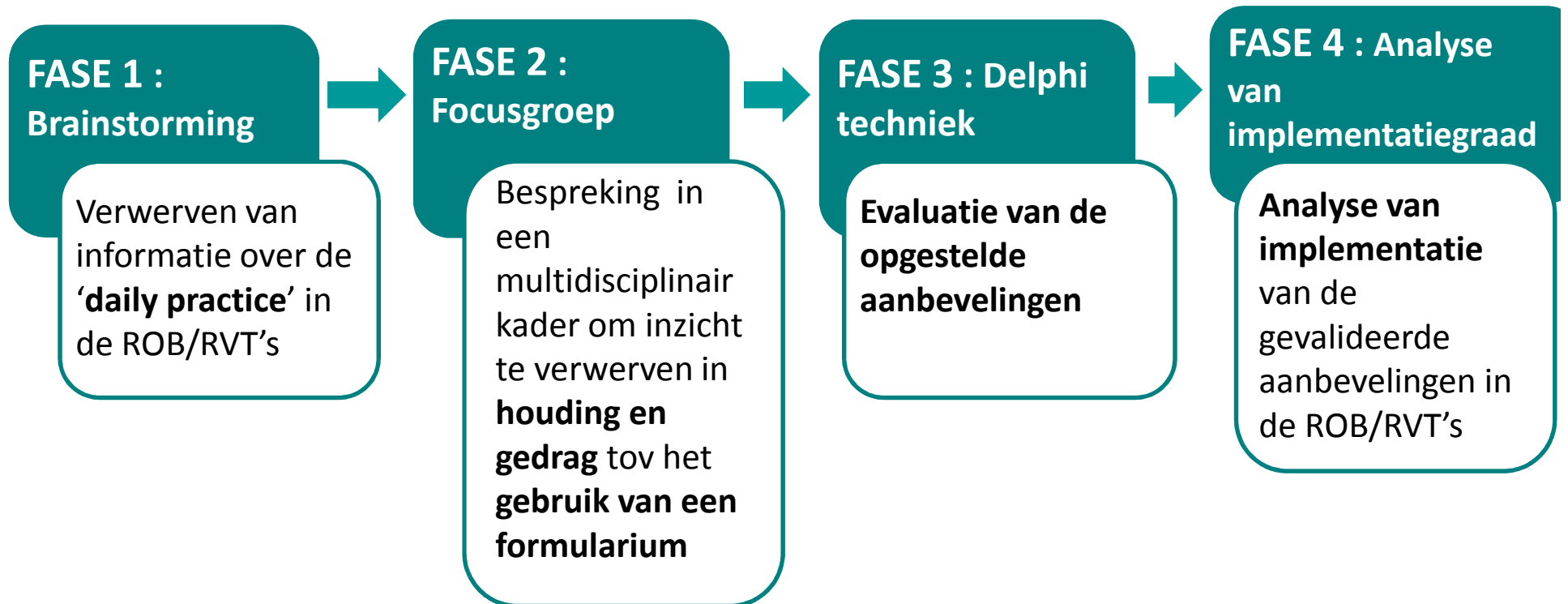
- ↳ Hoe kan het gebruik van een formularium in een ROB/RVT geoptimaliseerd worden?
- ↳ Wat zijn de prioriteiten voor een elektronisch formularium dat het voorschrijfproces ondersteunt?
- ↳ Hoe kan het gebruik van niet-farmacologische benaderingen aangemoedigd worden?
- ↳ In welke mate vergemakkelijkt het formularium het multidisciplinair overleg op patiëtniveau?
- ↳ Wat zijn de indicatoren die men kan gebruiken om het gebruik van een formularium te meten?

5

FORMULARIUM

WERKGROEP

(CRA's, huisartsen, apothekers, verpleegkundigen + universitaire equipe)

6

MEDICATIEMANAGEMENT

❖ Alles met betrekking tot:

- ↪ Voorschrijven
- ↪ Afleveren
- ↪ Toedienen

❖ Specifieke thema's:

- ↪ Bestellingen
- ↪ Individuele Medicatie Voorbereiding (IMV)/ verpakking & verdeling
- ↪ Opvolging, controle & registratie
- ↪ Impact elektronisch systeem
- ↪ Kwaliteitsindicatoren
- ↪ Generiekenbeleid
- ↪ Betrokken personen: verantwoordelijkheid/interactie/communicatie

6

MEDICATIEMANAGEMENT

❖ Doelstelling:

- ➔ -Toediening meest **aangewezen** geneesmiddel
 - in **juiste** dosering
 - onder **juiste** farmaceutische vorm
 - in **juiste** omstandigheden
 - op het **juiste** moment
 - tegen **correcte** prijs
- ➔ Adhv: aanbevelingen, procedures & protocollen

6

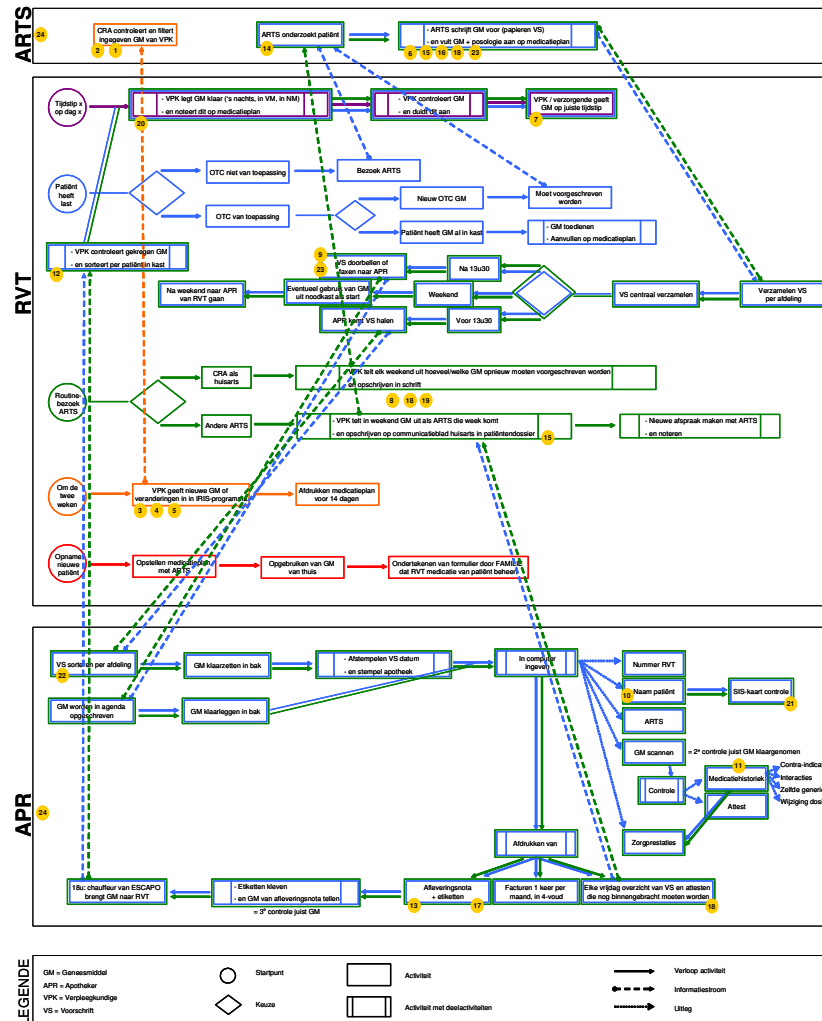
MEDICATIEMANAGEMENT

❖ Methodologie:

- ↳ Opstellen van flow-charts over medicatiemanagement in elk van de deelnemende ROB/RVT's

6

MEDICATIEMANAGEMENT

6

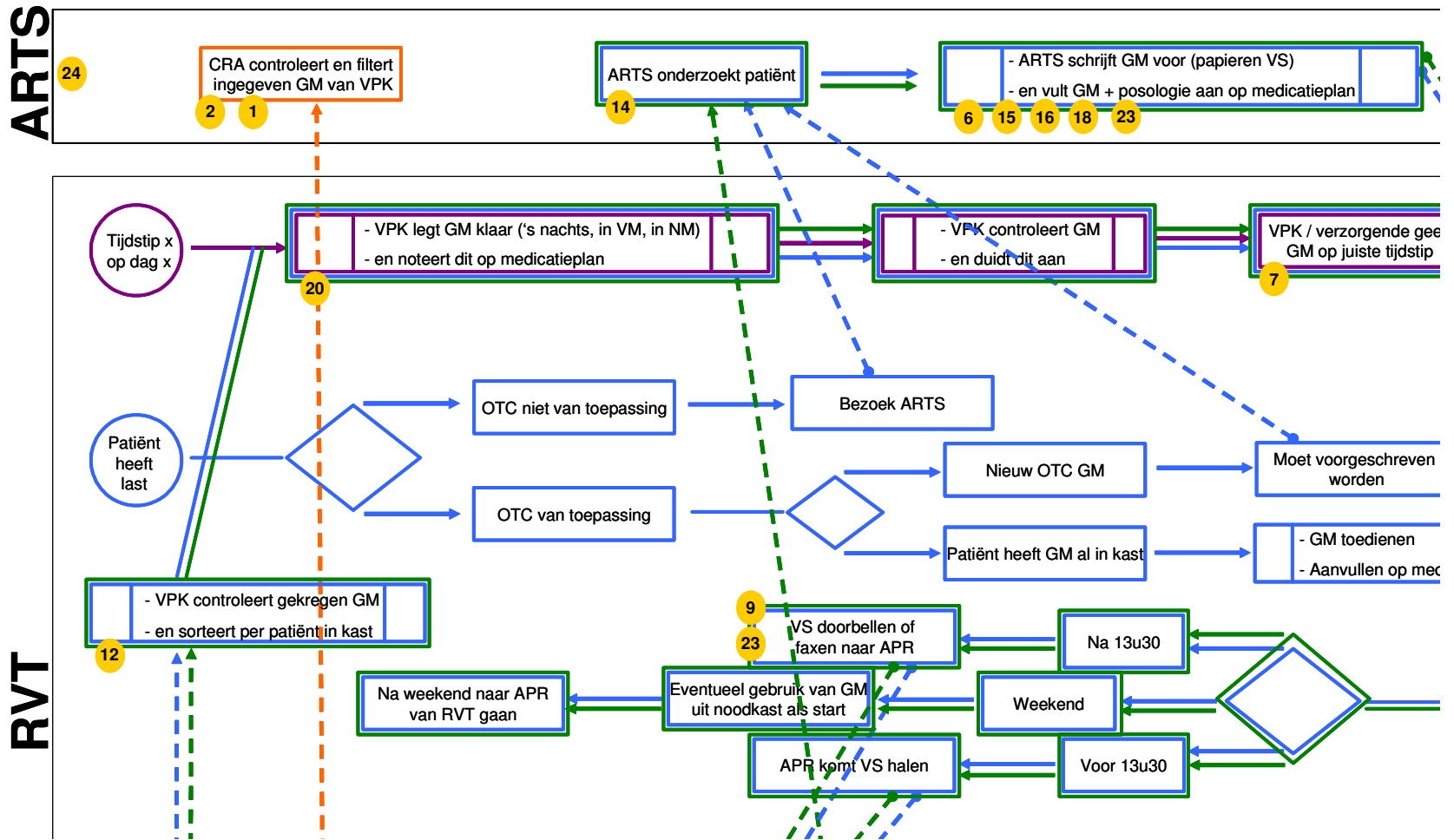
MEDICATIEMANAGEMENT

❖ Methodologie:

- ↳ Bespreken van de flow-charts op niveau van ROB/RVT:
 - Sterke punten?
 - Knelpunten?

6

MEDICATIEMANAGEMENT

6

MEDICATIEMANAGEMENT

❖ Methodologie:

- ↳ Opstellen van een 'generieke' flow-chart met aandachtspunten voor goed medicatiemanagement
- ↳ Formuleren van richtlijnen
- ↳ Valideren van richtlijnen mbv Delphi-techniek
 - minstens twee rondes
 - elektronisch
 - deelname betrokkenen uit elk van de ROB/RVT's + externe experts

6

MEDICATIEMANAGEMENT

❖ Time Management

↳ Opstellen flow chart

?

Afhankelijk van de lokale situatie

↳ Overleg over flow chart

Halve dag?

↳ Delphi techniek

Twee / drie keer 30-45 minuten

6

MEDICATIEMANAGEMENT

❖ Wat bieden wij jullie aan?

- ↪ Deelname uniek project over gans België
- ↪ Duidelijk beeld van medicatiemanagement
- ↪ Guidelines om medicatiemanagement te optimaliseren
- ↪ Leermoment & zelfreflectie
- ↪ Output

7

PLANNING

Fase 1

- **VOORBEREIDING**

- Duur : 5 maanden (oktober 2013 → februari 2014 ?)

Pre-test ter discussie

Fase 2

- **IMPLEMENTATIE**

- Duur : 18 maanden (maart 2014 → augustus 2015)

Fase 3

- **ANALYSE**

- Duur : 6 maanden (september 2015 → februari 2016)

Fase 4

- **TEST**

- Duur : 6 maanden (maart 2016 → augustus 2016)

Fase 5

- Duur : 1 maand (september 2016)

7

PLANNING

DEADLINE om zich
kandidaat te stellen :

15 november 2013

8

WERKWIJZE

❖ Universitaire equipe – hoe gaan we te werk?

↪ Wetenschappelijke expertise

↪ Kennis & ervaring die reeds bestaat:

➤ *Buitenland*: Zwitserland; Australië; VS;
Nederland;...

➤ *België*

↪ Bezoeken op het terrein, (interactieve) besprekingen

 Streven naar evenwicht tussen loyaleit & flexibiliteit!

8

WERKWIJZE

❖ Loyauteit & flexibiliteit:

↪ Flexibiliteit:

- Aanpassen aan onze & jullie werkomgeving & context
- Wat werkt voor Australië & Zwitserland werkt niet noodzakelijk voor België
- Wat werkt voor Brugge werkt niet noodzakelijk voor Hasselt
- ...

 Noodzakelijk om de context te begrijpen & de werkwijze eraan aan te passen

↪ Loyauteit:

- Enkele minimale voorwaarden volgen, opgelegd door de onderzoeksequipe
- Noodzakelijk om betrouwbare conclusies te kunnen trekken uit project

8

WERKWIJZE

❖ Ethische overwegingen:

- ↪ Privacy commissie → indienen dossier
- ↪ Ethische commissie → indienen dossier

➔ ANONIMITEIT BLIJFT BEWAARD

❖ Helpdesk

- ↪ Telefonische permanentie in NI en Fr
- ↪ Mailadres
- ↪ Zowel inhoudelijke als praktische vragen
- ↪ Projectmedewerker is eerste aanspreekpunt en verwijst door waar nodig

9

BRAINSTORMING

❖ Tijd voor (inter)actie!

9

BRAINSTORMING

❖ MFO

Prioritaire onderwerpen / aandachtspunten:

↳ Psychofarmaca

↳ Beers / START-STOPP / ...

↳ Valpreventie

↳ Diabetes

↳ Nierinsufficiëntie

9

BRAINSTORMING

❖ MFO

Zeker niet mee beginnen:

9

BRAINSTORMING

❖ TRAINING

Prioritaire onderwerpen:

- ↪ Geriatrische farmacotherapie
- ↪ Valpreventie
- ↪ Psychofarmaca
- ↪ Diabetes
- ↪ Criteria: STOPP/START/BEERS/...
- ↪ Samenwerken in groep
- ↪ Communicatie tussen zorgverleners
- ↪ ...

9

BRAINSTORMING

❖ Bijdrage zorgverleners

Wat kan de inbreng zijn van:

↪ Huisarts

↪ CRA

↪ Apotheker

↪ Verpleegkundige

9

BRAINSTORMING

❖ Bijdrage zorgverleners

Wat verwachten jullie van de andere zorgverleners?

↪ Huisarts

↪ CRA

↪ Apotheker

↪ Verpleegkundige

9

BRAINSTORMING

❖ Inbreng & verwachtingen van de zorgverleners

↪ Huisarts

Aandoening – keuze gepast / aanbevolen geneesmiddel
Onderbehandeling / Overbehandeling

↪ CRA (= coördinerend raadgevend arts)

Medicatiebeleid; specifieke expertise ivm geriatrische farmacotherapie

↪ Apotheker

Medicatiereview: innamemoment, toedieningsvorm, uitgaven, interacties, contra-indicaties

↪ Verpleegkundige

Toediening medicatie, ongewenste effecten, welzijn patiënten, metingen

9

BRAINSTORMING

❖ **Kwaliteitsindicatoren**

➔ **Zie bijlage/word document**

10

SLOT

❖ Dank u allen voor jullie komst!

❖ Vragen

